

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

فرستنده: عثمان حیدری

۰۱ فبروری ۲۰۲۱

استقلال اروپا یا مقدمه برای کودتای خزنده

کمتر از یک هفته از میزبانی اتاق بیضی کاخ سفید از جو بایدن رئیس‌جمهوری جدید امریکا می‌گذرد که خبر عقب نشینی رسمی اتحادیه اروپا از به رسمیت شناختن «خوان گوایدو» رهبر خودخوانده ونزوئلا و به بیان دقیق تر مهره دست نشانده «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهوری وقت امریکا، روز دوشنبه هفته جاری به تیترا نخست بسیاری از رسانه‌های جهان تبدیل شد.

اتحادیه اروپا تنها به فاصله چند روز از ۲۳ جنوری و دومین سالگرد (۲۰۱۹) ادای سوگند خوان گوایدو رئیس پیشین مجلس ملی تحت کنترل مخالفان دولت ونزوئلا در سمت رئیس‌جمهوری موقت، با صدور بیانیه ای رسمی، خود را از تقابل نیکلاس مادورو رئیس‌جمهوری چپ‌گرای ونزوئلا و گوایدو و همچنین دخالت در توطئه دیرینه امریکائی علیه ونزوئلا کنار کشید.

اتحادیه اروپا اخیراً (ششم جنوری/ ۱۷ جدی) با صدور بیانیه ای هر چند نتایج انتخابات پارلمانی ماه گذشته ونزوئلا را زیر سؤال برد اما آنچه در این بیانیه توجه کارشناسان و ناظران را جلب کرد، اشاره به نام خوان گوایدو، بدون عنوان «رئیس جمهوری موقت» یا «انتقالی» ونزوئلا بود. به نوشته یورونیوز، بسیاری از رسانه‌های اسپانیائی زبان و اروپائی از جمله لیبراسیون و فایننشال تایمز در آن زمان این تغییر را نشانه پایان به رسمیت شناختن گوایدو به عنوان رئیس‌جمهوری موقت ونزوئلا توصیف کردند.

به پایان رسیدن دوران ریاست سؤال برانگیز ترامپ، افول قدرت مخالفان و بروز اختلافات داخلی میان اعضای مخالف دولت ونزوئلا، پیروزی حزب تحت حمایت مادورو در انتخابات مجلس ملی و استحکام کنترل رسمی و قانونی مادورو

بر تمامی نهادهای کلیدی این کشور تحت تحریم امریکای لاتین سبب شد تا پایان تاریخ مصرف رهبر مخالفان برای اعضای اتحادیه فرا رسد.

«لونیس ویسنته لئون» مدیر شرکت تحلیلی «دیتا آنالیزیس» بر پایه نظرسنجی‌های افکار عمومی در ماه جولای ۲۰۲۰ (اسد) اعلام کرد، خوان گوایدو رهبر مخالفان در روندی نزولی از میزان برخورداری حمایت ۶۱ درصدی در ماه فروری ۲۰۱۹ به محبوبیت ۲۵ درصدی رسیده است. به گفته این کارشناس ونزوئلایی، عدم تحقق وعده‌های گوایدو عامل اصلی ریزش محبوبیت و اعتماد جامعه به او محسوب می‌شود.

نشریه ال اسپانیول نوشت: به رسمیت شناختن گوایدو برای زیر سؤال بردن وجاهت قانونی و مشروعیت ریاست مادورو از سوی امریکا و اتحادیه اروپا امری ضروری بود اما با وجود تجزیه و تحلیل‌های فراوان برای اعتبار بخشیدن به این اقدام، نه تنها قانونی بودن تصمیم مجلس ملی برای کشورها محرز نبود بلکه واقعیت این است که تفسیر قانون اساسی ونزوئلا با استناد به قوانین سایر کشورها غیر منطقی بوده و وظیفه این امر بر عهده مقام‌های عالی قضائی خود این کشور است.

موضع اتحادیه اروپا در قبال خوان گوایدو رهبر مخالفان دولت ونزوئلا در حالی تغییر کرده است که این می‌تواند سیگنالی مثبت و البته دشوار از چشم انداز احتمالی تغییر موضع دشمنان علیه ونزوئلا و تحولات آتی این کشور امریکای جنوبی باشد. از طرفی اتحادیه اروپا قطعاً به این نتیجه رسیده که تشدید فشارها علیه یک دولت مشروع در ونزوئلا راه به جایی نخواهد برد و حمایت از یک سیاستمدار در جایگاه رئیس‌جمهور بدون برگزاری انتخابات خلاف قوانین بین‌المللی است.

اتحادیه اروپا در حالی اعلام کرده دیگر خوان گوایدو را به عنوان رئیس‌جمهوری ونزوئلا به رسمیت نمی‌شناسد که این می‌تواند نشانه‌ای از استقلال تصمیم‌گیری این اتحادیه در برابر واشنگتن باشد؛ نشانه‌ای مهم از استقلال طلبی جدید اروپا در اتخاذ سیاست‌هایش در قبال کشورهای جهان. همچنین در خوشبینانه‌ترین حالت این تغییر موضع اتحادیه اروپا نشان می‌دهد که اروپا در نهایت عقلانیت را در مسیر سیاست‌هایش در قبال کاراکاس در پیش گرفته است.

در اواخر دوران ترمپ، میان بیشتر مقام‌های امریکائی نسبت به عملکرد گوایدو ناامیدی‌های زیادی ایجاد شد به طوری که بسیاری از کارشناسان بر این باور بودند که امریکا دیگر مانند سابق قصدی برای حمایت از گوایدو و اقداماتش ندارد و عملاً طرح دولت ترمپ برای حمایت از گوایدو در راستای براندازی دولت نیکلاس مادورو رئیس‌جمهوری قانونی ونزوئلا شکست خورده است.

دولت ترمپ زمانی که گوایدو را به عنوان رئیس‌جمهوری ونزوئلا به رسمیت شناخت عملاً اتحادیه اروپا را برای اتخاذ چنین تصمیمی تحت فشار گذاشت. امریکا پس از انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۱۸ ونزوئلا، با حمایت از خوان گوایدو رهبر حزب مخالفان این کشور نفت خیز حوزه امریکای لاتین و ایجاد اختلاف و مداخله در امور داخلی این کشور، همواره در پی سرنگونی دولت مادورو بود.

به همین دلیل دولت مادورو تلاش کرد تا تثبیت ثبات سیاسی و پس از آن حل دشواری‌های اقتصادی جدی در این کشور را به طور جدی در دستور کار خود قرار دهد.

دولت کاراکاس که همزمان در دو جبهه فشارهای امریکا و فعالیت‌های مخالفان در داخل مبارزه کرده، همواره طی این سال‌ها بر مقاومت و ایستادگی در برابر زورگویی‌های امریکا و همچنین استقلال ونزوئلا تأکید داشته که به نظر می‌رسد نتایج مطلوبی در این مسیر به دست آورده است. دولت مادورو در سال‌های اخیر به رغم مواجهه با فشارهای سنگین

واشنگتن توانست با سازوکارهای مختلف از جمله تقویت روابط با همپیمانان ستراتیژکش در برابر مشکلات ایستادگی کند.

وقتی پازل اخبار دو سال اخیر تحولات امریکا و ونزوئلا را کنار هم می‌چینیم، در می‌یابیم که تغییر موضع اتحادیه اروپا در مورد خوان گوایدو می‌تواند نتیجه ایستادگی مادورو و دولت ونزوئلا در برابر سیاست‌های خصمانه دولت ترامپ و واقع بینانه نبودن رویکرد کاخ سفید در قبال وضعیت ونزوئلا باشد.

«گوستاوو بورخس» (Gustavo Borges) رئیس اندیشکده و مرکز تحقیقاتی و مطالعاتی «ساموئل رابینسون» و ونزوئلا معتقد است، مسأله به رسمیت شناختن گوایدو از سوی اکثریت اعضای اتحادیه اروپا از همان دو سال پیش نیز اتفاق نظری وجود نداشت. در سال ۲۰۱۹ کشورهایی همچون ایتالیا و یونان مخالف به رسمیت شناختن این اقدام خودسرانه خلاف قانون اساسی بودند، به همین دلیل این که اکنون بگوئیم «اتحادیه اروپا اکنون از به رسمیت شناختن گوایدو عقب نشینی کرده» عبارتی نادرست است.

به گفته این تحلیلگر ونزوئلایی، پروژه جعلی که گوایدو نماینده آن است به ویژه در ماه‌های اخیر توسط نیکلاس مادورو و مردم ونزوئلا با شکست مواجه شد. اتحادیه اروپا وابستگی زیادی به سیاست خارجی امریکا داشته و به این ترتیب تجدید نظر اروپا از ستراتیژی خود در تطابق با تغییر رئیس‌جمهوری امریکا امری بدیهی است. وی همچنین گفت: اروپایی‌ها تصور می‌کنند که بایستن به اندازه ترامپ بی‌کفایت نخواهد بود. حال باید دید اتحادیه اروپا تا چه حد از توانائی تصمیم‌گیری خارج از چارچوب سیاسی ایالات متحده برخوردار خواهد بود.

بورخس در ادامه در تحلیل تأثیر این تصمیم اتحادیه اروپا بر روابط با امریکا خاطر نشان کرد: احتمال ایجاد گسست میان اتحادیه و امریکا وجود نخواهد داشت، زیرا منافع هر دو طرف از اعلام جنگ با ونزوئلا مشترک است. بنابراین حتی از دولت بایستن نیز نمی‌توان انتظار تغییر موضع داشت. آن‌ها احتمالاً تاکتیک رویکرد را تغییر خواهند داد اما بدون شک، ستراتیژی یکسان و تغییر ناپذیر خواهد بود و آن تلاش برای تغییر تحمیلی دولت مادورو برای تسلط بر نقطه‌ای ستراتیژیک در امریکای لاتین و تقویت رویارویی با چین و روسیه. حال آن که تحولات ۲۰ سال اخیر نشان داده که دستیابی به این هدف، آسان نخواهد بود.

«دیگو سِکِرا» (Diego Sequera) نویسنده، تحلیلگر و محقق اندیشکده «میسون پردد» نیز با اشاره به اظهارات «آنتونی بلینکن» نامزد موردنظر جو بایستن به عنوان وزیر خارجه دولت جدید بایستن در تداوم حمایت دولت امریکا از گوایدو گفت: بلینکن تنها چند روز پس از آغاز سال ۲۰۲۱ در حالی مدعی پشتیبانی واشنگتن از رهبر مخالفان شد که در خوشبینانه‌ترین حالت می‌توان این امر را تلاش وی برای تصاحب منصب وزارت خارجه و جلب نظر موافق اعضای سنا دانست. با این حال تصور این که رویکرد کاخ سفید در قبال ونزوئلا تغییر کند نیز امری دشوار است. بلینکن طی جلسه استماع کمیته روابط خارجی سنا به منظور تأیید وی گفت: دولت بایستن به منظور فشار بیشتر بر دولت مادورو، برنامه موثرتری از تحریم‌ها علیه ونزوئلا را اعمال خواهد کرد.

این در حالی است که پیشتر منابع نزدیک به تیم جو بایستن اعلام کردند که وی ضمن نادیده گرفتن تماس‌های خوان گوایدو، برای مذاکره با «نیکلاس مادورو» رئیس‌جمهوری ونزوئلا آماده می‌شود.

فرجام سخن

رویکرد غیر قابل دفاع اتحادیه اروپا همزمان با توطئه‌های امریکا علیه مردم ونزوئلا سبب شده تا کارشناسان ونزوئلایی حتی به این حرکت خلاف جریان امریکائی اتحادیه اروپا در توقف به رسمیت شناختن گوایدو نیز به دیده تردید بنگرند. به گفته تحلیلگر اندیشکده میسیون پردد، اتحادیه اروپا از ماهیت و اراده ای مستقل برخوردار نیست.

بنابراین نتیجه این تصمیم‌گیری نه در آینده ای دور بلکه بزودی روشن خواهد شد. این که اتحادیه اروپا در هر زمانی خود را با رویکرد امریکا همراه کند نیز تعجب برانگیز نخواهد بود.

از طرفی تصمیم جدید اتحادیه اروپا هر چند حکایت از اختلاف نظر علنی میان این اتحادیه و امریکا دارد اما با این حال بر اساس رویکرد متفاوت دولت بایدن با دولت ترمپ و اعلام آمادگی دولت مادورو در چارچوب احترام به حاکمیت این کشور، تحولات تازه در سیاست‌های کاخ سفید در قبال ونزوئلا و احتمال گفت‌وگوهای جدید میان کاراکاس_ واشنگتن با هدف حل و فصل اختلافات نیز دور از ذهن نخواهد بود.

اکنون که اتحادیه اروپا راهش را از امریکا در مسأله ونزوئلا جدا کرده، زمان آن فرا رسیده که دولت جدید امریکا نیز در رویکرد قبلی کاخ سفید در مورد تشدید فشارها علیه ونزوئلا تجدیدنظر کند و به جای مانع تراشی، واقعیت‌های ونزوئلا را بدرستی ببیند. چشم بستن بر تضعیف موضع مخالفان و ریزش حامیان این جبهه در میان خود ونزوئلایی‌ها، تلاش دولت برای دستیابی به ثبات سیاسی، دشواری‌های اقتصادی جدی و پیامدهای تحریم‌های خصمانه امریکا علیه نه فقط دولت بلکه ملت بولیواری مسأله ای مگر مقاومت در برابر پذیرش حقیقت نیست.